

Oponentní posudek bakalářské práce

předmět posudku:	Restaurování sochy alegorie Asie ze sousoší sv. Františka Xaverského před Jezuitskou kolejí v Kutné Hoře, restaurování štukové sochy andílka z Kaple sv. Isidora v Křenově, zkoumání a vyhodnocení tmelících směsí použitých v minulosti při restaurování
autor práce:	Roman Kolář, Ateliér restaurování kamene, FR UP
vedoucí práce:	Mgr. art. Jakub Ďoubal

Předložená bakalářská práce je složená ze tří samostatných celků, dvou restaurátorských zpráv a jedné teoretické práce. Uspořádání kapitol je logické a velice přehledné.

1) Restaurování sochy alegorie Asie ze sousoší sv. Františka Xaverského

Zvláště oceňuji příkladně napsané texty, které lze jedním slovem označit za lapidární. Například kapitola o předchozích zásazích, popis díla, zpracování vizuálního průzkumu, popis postupu prací apod.

Text tak obsahuje jasná sdělení a informace, které by v restaurátorské zprávě měly být. Přitom se autor stále drží své odbornosti.

U stanovení obsahu vodorozpustných solí mě zarazilo použití rakouské normy. Autor by měl v tom případě doplnit, proč zvolil právě rakouskou normu a proč nevyužil platnou českou normu.

Zkoušky tmelů jsou velice dobře provedené. Použité materiály lze označit za kompatibilní vzhledem k tmelenému materiálu (což je výhoda tohoto druhu vápence). Nejvíce oceňuji snahu přiblížit se vlastnostem doplňovaného materiálu k originálu výběrem plniv bez přidávání pigmentů. Obecně by použití kompatibilních materiálů a dobře zvolených plniv mělo zajistit dlouhou životnost zásahu a hlavně velice podobné projevy stárnutí tmeleného i původního povrchu.

U popisu odsolování je uvedeno (s. 36), že byl povrch kamene po laserovém čištění velmi nejednotný a odsolování fungovalo i jako čištění. To je nutné trochu rozvést. Proč byl povrch po laserovém čištění nejednotný, co to způsobilo, jak s tím reagoval odsolovací zábal apod.

K fotodokumentaci mám jen několik poznámek. Použití tmavého pozadí je u sochařských děl jistě velice efektní, vyžaduje ale perfektní provedení. Především výborné nasvícení. Na úkor efektu se tak ztrácí kresba a modelace sochy v neosvětlených místech. Proto doporučuji volit pozadí spíše neutrální (standardně 18 % šedá) a citlivě volit hlavní a doplňková světla. Ztrátě kresby ve světlech či stínech se dá předejít kontrolou nastavení expozice podle gradační šedé škály.

Samotný restaurátorský zásah je provedený velmi kvalitně. Kolář při něm dokazuje výborné zvládnutí pracovních postupů a porozumění ošetřovanému materiálu. Tmely jsou řešené vzhledem ke zvolené koncepci díla velice citlivě. Stejně tak i závěrečná barevná retuš.

2) restaurování štukové sochy andílka

Opět oceňuji skvěle zvládnuté popisy, které jsou stručné a výstižné. Práce je provedená ve stejném duchu jako ta předchozí a nemám k ní zvláštní výhrady.

U fotodokumentace je vidět rozdílné vyvážení bílé, což jednak působí rušivě a jednak znesnadňuje srovnání výsledků dílčích restaurátorských etap. V takových situacích je vhodné provádět vždy řádnou kalibraci na fotoaparátu a nevyužívat automatiku či přednastavené režimy. Případně využít vhodných nástrojů ke kalibraci barev při zpracování fotografií (kalibrační tabulky se softwarovým nástrojem).

Samotný restaurátorský zásah, byť nebyl veľkého rozsahu, je provedený rádne a výsledok je velice dobrý.

3) hodnotení teoretickej časti práce

Teoretická práca je pomerne obecná a jej prínos lze vidieť skôr ve shrnutí a usporiadání známých faktů a vytvoření přehledu. Pohled na hodnotení tmelících směsí je až příliš technologický, což odpovídá i citované literatuře. Od restaurátora bych očekával uplatnění více hledisek. V přehledu hlavních výhod a nevýhod jednotlivých druhů pojiv tak postrádám např. hodnotení možností modelace a úpravy povrchu.

Přehled tmelů používaných v minulosti je hodně omezený a chtělo by to buď doplnit nebo lehce změnit koncepci práce.

Připojené hodnotení starších prací, ve kterých autor srovnává dříve provedené tmely, které mají známé složení, je parádní. Práce tak přináší mnoho zajímavých poznatků o stárnutí tmelů a projevech degradace. V tom je jistě ještě velký potenciál.

K vyhodnocení, které je zpracované do přehledné tabulky, mám drobné výhrady. Především v práci není brán v úvahu původní materiál restaurované památky, resp. materiálová příbuznost použitých tmelů a tmeleného kamene. Je logické, že podobné (kompatibilní) materiály budou i podobně stárnout. Proto doporučuji doplnit do tabulky materiál památky a případně také prostředí, ve kterém se nachází.

Práce je provedená jen na omezeném vzorku památek (ve světle výše uvedeného je to vzorek hodně nesourodý) a tak i platnost závěrů je silně omezená, což si ale autor dobře uvědomil.

Celkově pak práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotení výborně.

Ve Znojme dne 7. 9. 2013

Mgr. BcA. Petr Gláser